

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2009-02-27		
Allmänna utskottet	2009-03-10	16	4
Socialnämnden	2009-03-26	32	7

Dnr 2009/37-74

Yttrande över delbetänkandet Patientens rätt - Några förslag för att stärka patientens ställning (SOU 2008:127)

Ärendebeskrivning

Luleå kommun, har beretts tillfälle att yttra sig över delbetänkandet *Patientens rätt* (SOU 2008:127)

Sammanfattning

Utgångspunkt för socialförvaltningens yttrande är de grupper/personer som de kommunala verksamheterna är ålagda att ansvara för avseende hälso- och sjukvård, dvs. personer som beviljats bistånd i form av särskilt boende i äldreomsorg, psykiatri och omsorgsverksamhet.

Dessa personer har i vissa fall inte förmåga att själv välja vilken hälso- och sjukvård de skulle vilja ha och behöver, utan är i många fall beroende av att anhöriga, förvaltare eller personal i kommunens omsorgsverksamhet lotsar dem rätt utifrån de behov som föreligger.

Socialförvaltningen bedömer att det till största delen kan beröra personer i prioriteringsgrupp 1 som innefattar vård av livshotande akuta sjukdomar och sjukdomar som utan behandling leder till varaktiga invalidiserande tillstånd, eller för tidig död. Sammantaget handlar det om vård av svåra kroniska sjukdomar, palliativ vård och vård i livets slutskede och vård av människor med nedsatt autonomi.

Förvaltningen instämmer i konstaterandet att det på en rad områden finns personer/patienter som har en alltför svag och ibland, åtminstone upplevd, underordnad ställning. Förvaltningen befarar därför att det föreligger en uppenbar risk att personer i prioriteringsgrupp 1 i vissa fall kan komma att ställas utanför den vård de är berättigade till då vårdgarantikön möjligen kan gå före i prioriteringshänseende. Förvaltningen vill därför starkt betona att det

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2009-02-27		
Allmänna utskottet	2009-03-10	16	5
Socialnämnden	2009-03-26	32	8

är av största vikt att patientgrupperna med en svag ställning i samhället har en samordnare som övervakar deras behov av vård och behandling. "Vårdlotsfunktionen" är viktig för de patienter som själv inte har möjlighet att bevaka sina intressen.

Sammantaget anser socialförvaltningen att det kommer att krävas en god planering, ett på jämlika villkor fördelat ersättningssystem och möjligen även utökade resurser hos ansvarig huvudman för att nu gällande åtaganden rörande fritt vårdval och den nationella vårdgarantin samt de föreslagna åtgärderna i delbetänkandet **Patientens rätt** ska kunna komma befolkningen till del.

Förvaltningens yttrande

- **Frågan om en nationellt reglerad vårdgaranti och "fritt vårdval"**

Socialförvaltningen anser att grunden för att uppfylla vårdgarantins rekommenderade tidsangivelser bör vara att vårdgivaren organiserar verksamheten på ett sådant sätt att det finns tillgång till vårdaktörer inom, i första hand, befintligt primärvårdsområde. Utgångspunkten för varje primärvård bör vara att tillse att det finns tillgång till läkarresurser med hänsyn till patienternas behov. Finns inte dessa resurser bör de upphandlas utifrån "fritt vårdval". Om däremot resurser och kompetens inte finns att tillgå eller vårdgarantin inte kan uppfyllas eller saknas ska aktuellt landsting tillse att det finns möjlighet för invånarna att få del av vården på annat sätt. För att tillförsäkra befolkningen i hela landet en god och säker vård på lika villkor bör vårdgarantin regleras av staten.

- **Ett förstärkt informationskrav**

Socialförvaltningen vill framhålla att patientens tillgång till information är en mycket betydelsefull faktor. En informerad patient är också en förutsättning för en effektiv vård. Patienten bör ges information om vårdgarantins väntetider samt rätten att välja utifrån det fria vårdvalet. Informationen ska gälla de valmöjligheter landstinget tillämpar, dvs. vård som ges med offentlig finansiering inom landet. Informationen till medborgarna bör vara formulerad på ett sådant sätt att den enskilda på ett enkelt sätt kan finna vägledning via t.ex. patientnämnden avseende innebörden av det fria vårdvalet, vårdgarantin

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2009-02-27		
Allmänna utskottet	2009-03-10	16	6
Socialnämnden	2009-03-26	32	9

samt kösystemet. Patientnämnden kan då lotsa medborgaren vidare och rekommendera rätt vårdaktör.

Ett sätt för medborgarna att jämföra, ställa krav och göra informerade val är att ta del av t.ex. Öppna jämförelser och andra publikationer som belyser vådens kvalitet och som presenteras av SKL och Socialstyrelsen. Dessa bör utvecklas så att den redovisning som presenteras belyser verksamheterna utifrån fastställda och definierade jämförelsetal och/eller verksamhetsmått.

- **Frågan om en stärkt fast vårdkontakt och patientansvarig läkare**

Socialförvaltningen instämmer i utredningens förslag om att verksamhetschefen ges en uttrycklig skyldighet att se till att en fast vårdkontakt utses eller att en likvärdig rutin finns för att säkerställa patientens behov av samordning, kontinuitet och patientsäkerhet. Genom att verksamhetschefens roll förtydligas genom en ny bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) samt i förordningen (1996:933) om verksamhetschef, behövs heller ingen särskild PAL-bestämmelse.

Samordningen för samtliga läkarkontakter bör ligga hos en läkare på primärvårdsnivå. För patienter med behov av samordnade hälso- och sjukvårdskontakter samt insatser bör det finnas en samordningsansvarig s.k. "vårdlots". "Vårdlotsen" kan vara omvårdnadsansvarig sjuksköterska, distriktssköterska, personligt ombud eller patientansvarig läkare.

- **Frågan om rätten till en förnyad medicinsk bedömning**

Socialförvaltningen instämmer i utredningens bedömning om ambitionen om att ytterligare vidga kriterierna för när det finns skyldighet att erbjuda en förnyad medicinsk bedömning, s.k. "second opinion". Förvaltningen anser också, i likhet med utredningen, att ytterligare undersökningar bör göras samt organiseras, för att kunna utröna de möjliga positiva och negativa effekterna av en sådan vidgning.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2009-02-27		
Allmänna utskottet	2009-03-10	16	7
Socialnämnden	2009-03-26	32	10

Förslag till beslut

- lämna föreliggande yttrande över delbetänkande *Patientens rätt* (SOU 2008:127) till socialdepartementet

Socialnämndens allmänna utskott föreslår socialnämnden besluta

- i enlighet med förvaltningens förslag, samt med de förändringar som förvaltningen föreslår till yttrandet

Socialnämnden beslutar

- **lämna föreliggande yttrande över delbetänkande *Patientens rätt* (SOU 2008:127) till socialdepartementet.**

Beslutsexpediering
Socialdepartementet